

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 500

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 12 iunie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
ORDONANȚE ȘI HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI		
96.	— Ordonanță de urgență pentru modificarea Legii nr. 86/2006 privind Codul vamal al României	2–3
460.	— Hotărâre privind exercitarea, cu caracter temporar, în condițiile legii, a funcției publice de subprefect al județului Botoșani de către doamna Cronț Laura	4
461.	— Hotărâre privind exercitarea, cu caracter temporar, în condițiile legii, a funcției publice de subprefect al județului Galați de către domnul Hristache Eugen	4
462.	— Hotărâre privind exercitarea, cu caracter temporar, în condițiile legii, a funcției publice de subprefect al județului Mehedinți de către doamna Dobre Doina	5
463.	— Hotărâre pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 248/2020 privind aprobarea schemei „Ajutor de <i>minimis</i> pentru aplicarea programului de susținere a produsului tomate în spații protejate” pentru anul 2020	5
464.	— Hotărâre pentru suplimentarea bugetului Ministerului Sănătății din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2020, în vederea acordării de către România a unui ajutor umanitar extern, cu titlu gratuit, pentru Ucraina	6
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 10 din 28 aprilie 2020 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	7–16

ORDONANȚE ȘI HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ pentru modificarea Legii nr. 86/2006 privind Codul vamal al României

Având în vedere angajamentele constante și termenele asumate de România în raport cu instituțiile Uniunii Europene, precum și riscurile de aplicare asupra României a procedurii de infringement datorită lipsei unor măsuri, a căror reglementare nu mai poate fi amânată,

având în vedere iminența condamnării României de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene în Cauza 2018/4.131 ce are ca obiect acțiunea în constatarea neîndeplinirii obligațiilor prin neaplicarea art. 103 alin. (1) și (2) din Codul vamal al Uniunii, privind termenul maxim pentru comunicarea datoriei vamale prin care autoritățile române sunt puse în întârziere referitor la art. 244 alin. (1), (3) și (4) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, cu modificările și completările ulterioare,

întrucât Comisia Europeană constată că în ceea ce privește art. 244 alin. (4) din Legea nr. 86/2006, cu modificările și completările ulterioare, acesta nu se referă la limita de zece ani pentru comunicarea datoriei vamale stabilită la alin. (2) al art. 103 din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 pentru datoria vamală survenită ca rezultat al unui act care, la data la care a fost săvârșit, era susceptibil de a conduce la inițierea unor proceduri penale,

întrucât existența la nivelul Comisiei Europene a Cauzei 2018/4.131 reprezintă o situație extraordinară care nu poate fi amânată și ar putea duce, în situația neconformării, la condamnarea României de către Curtea de Justiție a Uniunii Europene, cu consecința aplicării unor sancțiuni pecuniare al căror quantum ar putea fi unul semnificativ, de natură a afecta bugetul de stat și îndeplinirea obiectivelor asumate de Guvern,

deoarece Comisia Europeană a solicitat Curții de Justiție a Uniunii Europene, prin Dosarul EU Pilot (2019) 9447 — document care reprezintă un act preliminar în cadrul procedurii de infringement —constatarea neconformității prevederilor art. 76 din Legea nr. 86/2006, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora nerespectarea termenului pentru depozitarea temporară se sancționează și cu măsura valorificării mărfurilor, contrar dispozițiilor cuprinse în legislația vamală unională,

întrucât Comisia Europeană învederează României că regulamentele UE în general, precum și Regulamentul (UE) nr. 952/2013 sunt obligatorii și sunt direct aplicabile în toate statele membre în conformitate cu art. 288 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”),

având în vedere că, în conformitate cu dispozițiile art. 148 alin. (4) din Constituția României, republicată, autoritățile statului român s-au angajat să garanteze ducerea la îndeplinire a obligațiilor rezultate din tratatele constitutive ale Uniunii Europene, din reglementările comunitare cu caracter obligatoriu și din actul de aderare, este necesar să se abroge dispozițiile care fac obiectul prezentei ordonanțe de urgență și care contravin regulamentelor unionale,

ținând cont de disfuncționalitățile și problemele semnalate în mod constant de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică „OECD”, ca urmare a neadaptării cadrului legal actual care reglementează libera circulație a mărfurilor la complexitatea și dinamica activităților aferente acestui sector de activitate,

deoarece OECD formulează sesizări cu privire la articolele 31, 32, 87, 116, 121, 137, 153, 168 din Legea nr. 86/2006, cu modificările și completările ulterioare, și neimplementarea recomandărilor OECD privind eliminarea reglementărilor redundante din legislația vamală creează premisele încălcării principiului liberei circulații a mărfurilor ce are consecințe negative asupra mediului de afaceri,

luând în considerare Nota nr. 20/9.505/A.I.L. din 22.05.2018 cu privire la punerea în aplicare a recomandărilor OECD în privința unor prevederi legislative cu impact anticoncurențial ce afectează activitatea economică din sectoarele

construcții, transport de mărfuri și procesare agroalimentară, semnată de prim-ministrul României,

având în vedere raportul elaborat de OECD în cadrul proiectului-pilot care a avut ca scop evaluarea reglementărilor în vigoare care limitează concurența în fiecare sector examinat, în care sunt menționate articolele din Legea nr. 86/2006, cu modificările și completările ulterioare, ce ar putea discrimina operatorii care nu dețin o filială în România,

ținând cont că recomandările OECD vizează eliminarea reglementărilor depășite și a paralelismelor din legislația vamală națională,

întrucât această stare de fapt și de drept creează premisele încălcării principiului liberei circulații a mărfurilor și are consecințe negative asupra mediului de afaceri în ceea ce privește coerența legislației vamale, este iminentă declanșarea procedurii de infringement și pentru celelalte articole dintre cele menționate de proiect deoarece, cu privire la acestea, Codul vamal al Uniunii conține dispoziții similare, contradictorii sau dispoziții cu caracter de noutate,

întrucât potrivit art. 16 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „În cazul existenței unor paralelisme acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice.”,

promovarea în regim de urgență a prevederilor prezentei ordonanțe de urgență se justifică în contextul în care Comisia Europeană poate identifica în legislația vamală națională o serie de articole care contravin legislației vamale unionale sau care sunt de natură să descurajeze sectoare ale economiei românești din perspectiva respectării normelor de concurență naționale și unionale,

luând în considerare angajamentele și termenele asumate de România în relația cu Comisia Europeană cu privire la aplicarea directă a regulamentelor Uniunii, precum și urgența luării unor măsuri pentru asigurarea premiselor de stabilitate, coerență și certitudine legislativă,

în considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul general public și constituie situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Articol unic. — Articolele 1, 4, 31—37, 39—56, 58—82, 84—93, 95—99, 101—268 și 284 din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 350 din 19 aprilie 2006, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Ministrul finanțelor publice,
Vasile-Florin Cîțu
Ministrul afacerilor externe,
Bogdan Lucian Aurescu

GUVERNUL ROMÂNIEI**H O T Ă R Ă R E****privind exercitarea, cu caracter temporar, în condițiile legii,
a funcției publice de subprefect al județului Botoșani
de către doamna Cronț Laura**

Având în vedere prevederile art. 394 alin. (2) lit. d) și alin. (3), ale art. 397 lit. a), ale art. 509 alin. (3) și ale art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Doamna Cronț Laura exercită, cu caracter temporar, în condițiile legii, funcția publică de subprefect al județului Botoșani.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Ministrul afacerilor interne,
Marcel Ion Vela

București, 11 iunie 2020.
Nr. 460.

GUVERNUL ROMÂNIEI**H O T Ă R Ă R E****privind exercitarea, cu caracter temporar, în condițiile legii,
a funcției publice de subprefect al județului Galați
de către domnul Hristache Eugen**

Având în vedere prevederile art. 394 alin. (2) lit. d) și alin. (3), ale art. 397 lit. a), ale art. 509 alin. (3) și ale art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Domnul Hristache Eugen exercită, cu caracter temporar, în condițiile legii, funcția publică de subprefect al județului Galați.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Ministrul afacerilor interne,
Marcel Ion Vela

București, 11 iunie 2020.
Nr. 461.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE
privind exercitarea, cu caracter temporar, în condițiile legii,
a funcției publice de subprefect al județului Mehedinți
de către doamna Dobre Doina

Având în vedere prevederile art. 394 alin. (2) lit. d) și alin. (3), ale art. 397 lit. a), ale art. 509 alin. (3) și ale art. 530 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Doamna Dobre Doina exercită, cu caracter temporar, în condițiile legii, funcția publică de subprefect al județului Mehedinți.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Ministrul afacerilor interne,
Marcel Ion Vela

București, 11 iunie 2020.
Nr. 462.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE
pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 248/2020 privind aprobarea schemei
„Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a produsului tomate în spații
protejate” pentru anul 2020

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Hotărârea Guvernului nr. 248/2020 privind aprobarea schemei „Ajutor de minimis pentru aplicarea programului de susținere a produsului tomate în spații protejate” pentru anul 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 272 din 1 aprilie 2020, cu completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Valorificarea producției prevăzute la alin. (1) lit. b) se face până la data de 1 iulie inclusiv.”

2. La articolul 10, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (4¹), cu următorul cuprins:

„(4¹) Prin excepție de la prevederile alin. (4), pentru cererile depuse până cel târziu la data de 15 mai inclusiv, producția se valorifică până la data de 1 iulie inclusiv.”

3. La articolul 11, alineatul (7) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(7) Pentru obținerea sprijinului prevăzut la art. 7 alin. (2), potențialii beneficiari înregistrați în Registrul unic pentru

accesarea Programului de susținere a produsului tomate în spații protejate și verificați potrivit prevederilor alin. (1) au obligația să depună la direcțiile pentru agricultură județene, respectiv a municipiului București documente justificative care să ateste valorificarea producției de tomate obținute din spațiile protejate, până la data de 15 iulie 2020 inclusiv, precum și copia Registrului de evidență a tratamentelor cu produse de protecție a plantelor, completat la zi și avizat de oficiul fitosanitar județean.”

4. Articolul 13 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 13. — Direcțiile pentru agricultură județene și a municipiului București întocmesc Situația centralizatoare a sumelor necesare reprezentând sprijin financiar, conform modelului prevăzut în anexa nr. 6, pe care o transmit Direcției generale buget-finanțe și fonduri europene din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale până la data de 31 iulie 2020.”

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Nechita-Adrian Oros

București, 11 iunie 2020.
Nr. 463.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

**pentru suplimentarea bugetului Ministerului Sănătății
din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului,
prevăzut în bugetul de stat pe anul 2020, în vederea
acordării de către România a unui ajutor umanitar extern,
cu titlu gratuit, pentru Ucraina**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 42 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) Se aprobă suplimentarea bugetului Ministerului Sănătății din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului prevăzut în bugetul de stat pe anul 2020, la cap. 66.01 „Sănătate” titlul 20 „Bunuri și servicii” cu suma de 8.370 mii lei și titlul 71 „Active nefinanciare” cu suma de 130 mii lei, destinate rezervei pentru situații speciale a Ministerului Sănătății.

(2) Din suma prevăzută la alin. (1), Ministerul Sănătății achiziționează medicamente, dezinfectanți, dispozitive medicale, echipamente medicale și materiale sanitare care asigură prevenția și tratarea afecțiunilor asociate COVID-19 pentru acordarea de către România a unui ajutor umanitar extern, cu titlu gratuit, pentru Ucraina.

Art. 2. — Ministerul Finanțelor Publice este autorizat să introducă la propunerea ordonatorului principal de credite modificările corespunzătoare în structura bugetului de stat și în volumul și structura bugetului Ministerului Sănătății pe anul 2020.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
Raluca Turcan
Ministrul sănătății,
Nelu Tătaru
Ministrul finanțelor publice,
Vasile-Florin Cițu
Ministrul afacerilor externe,
Bogdan Lucian Aurescu

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 10

din 28 aprilie 2020

Dosar nr. 76/1/2020

Daniel Grădinaru — președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Ana Hermina Iancu — judecător la Secția penală

Dan Andrei Enescu — judecător la Secția penală

Ștefan Pistol — judecător la Secția penală

Alexandra Iuliana Rus — judecător la Secția penală

Ionuț Mihai Matei — judecător la Secția penală

Elena Barbu — judecător la Secția penală

Eleni Cristina Marcu — judecător la Secția penală

Anca Mădălina Alexandrescu — judecător la Secția penală

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori, prin Încheierea de ședință din data de 12 decembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.241/242/2017, prin care se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțarea unei hotărâri prealabile în vederea dezlegării de principiu a următoarei chestiuni de drept:

„Dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) din Codul penal, sintagma: «dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării» vizează strict situația faptelor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite după acordarea liberării condiționate, respectiv pe parcursul termenului de supraveghere sau vizează și situația faptelor săvârșite și descoperite anterior liberării condiționate.»

Completul competent să judece sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile ce formează obiectul Dosarului nr. 76/1/2020 este legal constituit conform dispozițiilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și ale art. 36 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat.

Ședința de judecată a fost prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Daniel Grădinaru.

La ședința de judecată a participat doamna Cezarina Moraru, magistrat-asistent în cadrul Secției penale, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat.

Judecător-raportor a fost desemnat, conform prevederilor art. 476 alin. (7) din Codul de procedură penală, doamna judecător Elena Barbu, judecător în cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de domnul Teodor Manea, procuror-șef al Biroului de recursuri penale în interesul legii în cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, învederând obiectul Dosarului nr. 76/1/2020 aflat pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, precum și faptul că, drept urmare a solicitărilor formulate în temeiul art. 476

alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, la dosarul cauzei au fost transmise hotărâri relevante pronunțate în materie și opiniile magistraților din cadrul următoarelor instanțe: Curtea de Apel Brașov, Judecătoria Rupea, Tribunalul Covasna, Curtea de Apel Suceava, Curtea de Apel Constanța, Tribunalul Constanța, Curtea de Apel Iași, Judecătoria Pașcani, Judecătoria Iași, Tribunalul Iași, Judecătoria Vaslui, Judecătoria Huși, Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Timiș, Tribunalul Arad, Tribunalul Caraș-Severin, Judecătoria Reșița, Judecătoria Caransebeș, Judecătoria Lugoj, Judecătoria Timișoara, Curtea de Apel Alba Iulia, Tribunalul Gorj, Tribunalul Dolj, Curtea de Apel Târgu Mureș, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Galați, Judecătoria Brăila, Curtea de Apel Bacău, Judecătoria Onești, Judecătoria Roman, Curtea de Apel București, Tribunalul București, Tribunalul Călărași, Judecătoria Oltenița, Tribunalul Ialomița, Tribunalul Ilfov, Judecătoria Cornetu, Judecătoria Buftea, Tribunalul Giurgiu, Judecătoria Giurgiu, Judecătoria Bolintin-Vale, Tribunalul Teleorman, Judecătoria Roșiori de Vede, Judecătoria Videle, Judecătoria Alexandria, Judecătoria Turnu Măgurele, Judecătoria Zimnicea, Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Bistrița-Năsăud, Judecătoria Bistrița, Judecătoria Baia Mare și Judecătoria Șimleu Silvaniei.

De asemenea, magistratul-asistent a învederat că asupra problemei de drept supuse dezlegării au fost comunicate puncte de vedere de către Centrul de Cercetări în Științe Penale din cadrul Facultății de Drept a Universității de Vest din Timișoara, Colectivul de drept penal al Facultății de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, precum și Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Totodată, s-a menționat că, la data de 17 februarie 2020, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a depus Adresa nr. 63/C/102/III-5/2020 prin care s-a comunicat faptul că nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept cu care a fost sesizată instanța, fiind depuse și concluzii scrise.

La data de 8 aprilie 2020 a fost depus la dosar raportul întocmit de judecătorul-raportor, care a fost comunicat părților la data de 9 aprilie 2020, potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, domnul judecător Daniel Grădinaru, constatând că nu sunt alte cereri de formulat sau excepții de invocat, a solicitat domnului procuror Teodor Manea să susțină punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la chestiunea de drept supusă dezbaterii.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, a susținut că sesizarea formulată în cauză de către Curtea de Apel Cluj este admisibilă, fiind îndeplinite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală.

În continuare, pe fondul chestiunii de drept supuse dezlegării, reprezentantul Ministerului Public, în referire la concluziile scrise

depose la dosarul cauzei, a susținut că, în opinia sa, este necesar ca dispozițiile art. 105 din Codul penal să fie interpretate în sensul că anularea liberării condiționate trebuie să fie incidentă și în situația în care persoana condamnată a comis o infracțiune descoperită anterior acordării liberării condiționate, în considerarea, pe de o parte, a motivului pentru care se acordă liberarea condiționată, iar pe de altă parte, a temeiului anulării liberării condiționate, respectiv din perspectiva înlăturării oricărui viciu care ar fi atins liberarea condiționată.

Astfel, reprezentantul Ministerului Public a conchis prin a referi cu privire la respectarea principiului prezumției de nevinovăție, cu argumentarea faptului că, până în momentul în care există o hotărâre judecătorească de condamnare, persoana care dorește liberarea condiționată și căreia i s-a acordat se bucură de prezumția de nevinovăție.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a declarat dezbaterile închise, reținându-se cauza în pronunțare.

ÎN ALTA CURTE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin Încheierea de ședință din data de 12 decembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 1.241/242/2017, **Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori**, în baza art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) din Codul penal, sintagma: «dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării» vizează strict situația faptelor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite după acordarea liberării condiționate, respectiv pe parcursul termenului de supraveghere sau vizează și situația faptelor săvârșite și descoperite anterior liberării condiționate.»

II. Expunerea succintă a cauzei

Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori este investită, în ultimul grad de jurisdicție, cu soluționarea apelurilor declarate de Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Judecătoria Huedin și apelații-inculpați P.I.R. și N.D. împotriva Sentinței penale nr. 203 din 5 iulie 2019, pronunțată de Judecătoria Huedin în Dosarul nr. 1.241/242/2017.

Prin sentința penală menționată s-a dispus, în temeiul art. 371 din Codul penal, condamnarea inculpatului P.I.R. la pedeapsa de 6 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, prevăzută de art. 371 din Codul penal (fapta din data de 16.05.2015). S-a constatat că, prin Sentința penală nr. 1/2018 a Judecătoria Huedin, pronunțată în Dosarul nr. 761/242/2016, definitivă la data de 5.03.2018 prin Decizia penală nr. 3.364/A/2018 a Curții de Apel Cluj, inculpatul P.I.R. a fost condamnat la pedeapsa rezultantă de 1 an și 6 luni închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor de punere în circulație sau conducere a unui vehicul neînmatriculat, prevăzute de art. 334 alin. (1) din noul Cod penal, pentru care s-a aplicat pedeapsa de 1 an și 3 luni închisoare, și de conducere a unui vehicul fără permis de conducere, prevăzută de art. 335 alin. (2) din noul Cod penal, pentru care s-a aplicat pedeapsa de 9 luni închisoare, și că, prin Sentința penală nr. 209 din 4 iulie 2018 a Judecătoria Huedin, pronunțată în Dosarul nr. 1.000/242/2017, definitivă la data de 4.03.2019 prin Decizia penală nr. 244/A/2019 a Curții de Apel Cluj, inculpatul P.I.R. a fost condamnat la pedeapsa de 1 an închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, prevăzută de art. 371 din Codul penal.

De asemenea, s-a constatat că infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice, prevăzută de art. 371 din Codul penal, pentru care inculpatul a fost condamnat, este în concurs real cu infracțiunea de punere în circulație sau conducere a unui vehicul neînmatriculat, prevăzută de art. 334 alin. (1) din noul Cod penal (fapta din data de 13.06.2014), pentru care a fost condamnat la pedeapsa de 1 an și 3 luni închisoare prin Sentința penală nr. 1/2018 a Judecătoria Huedin, pronunțată în Dosarul nr. 761/242/2016, definitivă la data de 5.03.2018 prin Decizia penală nr. 3.364/A/2018 a Curții de Apel Cluj, cu infracțiunea de conducere a unui vehicul fără permis de conducere (fapta din data de 13.06.2014), prevăzută de art. 335 alin. (2) din Codul penal, pentru care a fost condamnat la pedeapsa de 9 luni închisoare prin Sentința penală nr. 1/2018 a Judecătoria Huedin, pronunțată în Dosarul nr. 761/242/2016, definitivă la data de 5.03.2018 prin Decizia penală nr. 3.364/A/2018 a Curții de Apel Cluj, și cu infracțiunea de tulburare a ordinii și liniștii publice, prevăzută de art. 371 din Codul penal (fapta din data de 24/25.07.2015), pentru care a fost condamnat la pedeapsa de 1 an închisoare prin Sentința penală nr. 209/4.07.2018 a Judecătoria Huedin, pronunțată în Dosarul nr. 1.000/242/2017, definitivă la data de 4.03.2019 prin Decizia penală nr. 244/A/2019 a Curții de Apel Cluj.

În baza art. 105 din Codul penal s-a dispus anularea liberării condiționate dispuse prin Sentința penală nr. 164 din 12 septembrie 2018 a Judecătoria Baia Mare.

S-a dispus descontopirea pedepsei rezultante de 1 an și 10 luni închisoare stabilită prin Sentința penală nr. 209 din 4 iulie 2018 a Judecătoria Huedin, pronunțată în Dosarul nr. 1.000/242/2017, definitivă la data de 4.03.2019 prin Decizia penală nr. 244/A/2019 a Curții de Apel Cluj, și s-au repus în individualitatea lor pedepsele componente de 1 an închisoare aplicată pentru săvârșirea infracțiunii de tulburare a ordinii și liniștii publice, prevăzută de art. 371 din Codul penal, 1 an și 3 luni închisoare aplicată pentru săvârșirea infracțiunii de punere în circulație sau conducere a unui vehicul neînmatriculat, prevăzută de art. 334 alin. (1) din noul Cod penal și 9 luni închisoare aplicată pentru săvârșirea infracțiunii de conducere a unui vehicul fără permis de conducere, prevăzută de art. 335 alin. (2) din noul Cod penal, înlăturând sporul de 7 luni închisoare.

În baza art. 40 alin. (1) din noul Cod penal raportat la art. 39 alin. (1) lit. b) și art. 38 alin. (1) și (2) din noul Cod penal, s-a stabilit pedeapsa cea mai grea, de 1 an și 3 luni închisoare, la care s-a adăugat un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite, respectiv 9 luni închisoare, stabilindu-i-se, în final, pedeapsa de 2 ani închisoare, cu executare în regim de detenție.

În baza art. 40 alin. (3) din noul Cod penal, s-a dedus din pedeapsa aplicată prin hotărâre perioada executată în baza Sentinței penale nr. 1/2018 a Judecătoria Huedin, pronunțată în Dosarul nr. 761/242/2016, definitivă prin Decizia penală nr. 3.364/A/2018 a Curții de Apel Cluj, respectiv de la data de 1.11.2017 până la data liberării condiționate, respectiv 18.09.2018.

S-au anulat Mandatul de executare a pedepsei închisorii nr. 228/2018, Mandatul european de arestare nr. 4 din 26.03.2019 și Mandatul de urmărire internațională în vederea extrădării nr. 4/2019, mandate emise în baza Sentinței penale nr. 209 din 4 iulie 2018 a Judecătoria Huedin, pronunțată în Dosarul nr. 1.000/242/2017, definitivă la data de 4.03.2019 prin Decizia penală nr. 244/A/2019 a Curții de Apel Cluj, și s-a dispus emiterea unui nou mandat de executare a pedepsei închisorii, conform hotărârii.

Prin aceeași sentință, în baza art. 375 din Codul penal, cu aplicarea art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, s-a dispus și condamnarea inculpaților P.I. și N.D.

Împotriva acestei sentințe au declarat apel Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Judecătoria Huedin și apelanții-inculpați P.I.R. și N.D.

În data de 8.11.2019, apărătorul ales al inculpatului P.I.R. a depus la dosar o cerere prin care a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se statueze asupra următoarelor probleme de drept:

1. *Dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) din Codul penal sintagma „dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării” vizează strict situația faptelor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite după acordarea liberării condiționate, respectiv pe parcursul termenului de supraveghere, sau vizează și situația faptelor săvârșite și descoperite anterior liberării condiționate.*

2. *Dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 106 din Codul penal, în situația în care la momentul acordării liberării condiționate se cunoștea faptul că persoana condamnată mai săvârșise anterior o faptă, aceasta fiind descoperită înainte de acordarea liberării condiționate, se consideră incidentă o cauză de anulare a liberării condiționate în condițiile art. 105 din Codul penal, cauză care împiedică producerea efectelor prevăzute de art. 106 din Codul penal, respectiv considerarea ca executată a pedepsei din executarea căreia persoana condamnată a fost liberată condiționat sau prin împlinirea termenului de supraveghere al liberării condiționate, pedeapsa urmează a se considera executată, ipoteza descrisă neatrăgând anularea liberării condiționate.*

La termenul de judecată din data de 12 decembrie 2019, Curtea de Apel Cluj a pus în discuție cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se statueze asupra problemelor de drept anterior menționate.

Prin Încheierea din data de 12 decembrie 2019, instanța a constatat îndeplinite toate cerințele de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală doar cu privire la prima întrebare și, ca urmare, a dispus sesizarea instanței supreme.

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală a dispus suspendarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

III. **Punctul de vedere al completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție**

Instanța de trimitere a arătat că, raportat la chestiunea de drept invocată, în interpretarea strict gramaticală a dispozițiilor art. 105 alin. (1) din Codul penal, acestea se referă la situația în care cea de a doua infracțiune este descoperită în cursul termenului de încercare, dar săvârșită anterior, în timp ce o interpretare sistemică ar conduce la concluzia că anularea liberării condiționate operează în toate situațiile, indiferent dacă infracțiunea săvârșită anterior este descoperită înainte de acordarea beneficiului liberării condiționate sau în cursul termenului de supraveghere, întrucât descoperirea infracțiunii nu constituie un element de noutate. În sprijinul acestei opinii, instanța de trimitere a susținut că pot fi invocate și dispozițiile art. 85 alin. (1) și art. 61 din Codul penal anterior.

IV. **Punctele de vedere exprimate de către curțile de apel și instanțele judecătorești arondate**

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, s-a solicitat punctul de vedere al instanțelor judecătorești asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

Au comunicat puncte de vedere asupra problemei de drept în discuție Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași,

Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Suceava și Curtea de Apel Timișoara, care, după caz, au făcut referire și la punctele de vedere ale unora dintre instanțele arondate.

Răspunsul Curții de Apel Craiova a cuprins mențiunea neidentificării, în jurisprudența acesteia ori a instanțelor din circumscripție, a unor hotărâri relevante pentru problema de drept ce face obiectul sesizării, cu precizarea că Tribunalul Gorj — Secția penală și Tribunalul Dolj — Secția penală și pentru cauze cu minori au comunicat puncte de vedere ale judecătorilor din secție.

În răspunsul formulat de către Curtea de Apel Cluj se regăsesc precizări doar cu privire la anumite decizii penale, fără însă a fi conturată o opinie expresă asupra chestiunii de drept ce face obiectul prezentei sesizări și, după caz, s-a făcut referire și la punctele de vedere ale unora dintre instanțele arondate.

1. Opinia majoritară, regăsită în informațiile transmise de Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Bacău (Tribunalul Bacău, Judecătoria Roman), Curtea de Apel Brașov (Judecătoria Rupea, Tribunalul Covasna), Curtea de Apel București (Tribunalul București și judecătoriile din circumscripția acestuia, Tribunalul Călărași, Judecătoria Oltenița, Tribunalul Ialomița și instanțele arondate acestuia, Tribunalul Ilfov, Judecătoria Cornetu, Judecătoria Buftea, Tribunalul Giurgiu, Judecătoria Giurgiu, Judecătoria Bolintin-Vale, Tribunalul Teleorman, Judecătoria Roșiori de Vede, Judecătoria Videle, Judecătoria Alexandria, Judecătoria Turnu Măgurele, Judecătoria Zimnicea), Curtea de Apel Cluj (Tribunalul Bistrița-Năsăud, Judecătoria Baia Mare, Judecătoria Șimleu Silvaniei), Curtea de Apel Constanța (Tribunalul Constanța), Curtea de Apel Craiova (Tribunalul Gorj), Curtea de Apel Galați (Judecătoria Brăila), Curtea de Apel Iași (Judecătoria Pașcani, Judecătoria Iași), Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Suceava și Curtea de Apel Timișoara (Judecătoria Reșița, Judecătoria Caransebeș, Tribunalul Arad, Judecătoria Timișoara), este aceea că sintagma „dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșește o infracțiune până la acordarea liberării” vizează și situația faptelor săvârșite și descoperite anterior liberării condiționate.

În susținerea acestei opinii s-a argumentat, în esență, că legiuitorul a impus, la fel ca în ipoteza anulării suspendării sub supraveghere a executării pedepsei (*reglementarea în cazul anulării prezintă caracter identic în situația celor două instituții*), ca fapta care atrage anularea liberării condiționate să fie descoperită înainte de expirarea termenului de supraveghere, fără a plasa însă momentul descoperirii faptei exclusiv ulterior celui corespunzător acordării liberării condiționate.

Ca atare, referitor la termenul „descoperite”, s-a apreciat că relevantă este numai data descoperirii infracțiunii, nu și data descoperirii infractorului, întrucât, atât timp cât la dosarul cauzei nu se află informații cu privire la existența unei hotărâri definitive de condamnare pentru o altă infracțiune, judecătorului care analizează oportunitatea liberării condiționate nu i se poate imputa o greșală de judecată, în această situație fiind incidentă instituția anulării liberării condiționate (*chiar și pentru fapte descoperite anterior liberării condiționate*).

Deopotrivă, s-a apreciat că cele învederate rezultă atât dintr-o interpretare sistematică a textelor de lege cu aplicabilitate în cauză, cât și dintr-o interpretare teleologică a dispozițiilor ce reglementează instituția anulării liberării condiționate, cu argumentarea că scopul instituției este acela de a realiza o repunere în situația anterioară, de a clarifica situația condamnatului, anularea liberării, conform noului Cod penal, echivalând cu desființarea de care face vorbire Decizia de îndrumare nr. 6/1970, pronunțată de Tribunalul Suprem.

Prin urmare, cauza anulării este anterioară rămânerii definitive a hotărârii prin care s-a dispus liberarea condiționată,

iar descoperirea infracțiunii anterioare trebuie să aibă loc înainte de expirarea termenului de supraveghere (pe parcursul acestuia).

Într-o altă argumentare a opiniei majoritare s-a învederat că formularea textului legal este similară cu cea a ipotezei prevăzute de art. 130 din Codul penal, potrivit căruia „dacă pe durata termenului de supraveghere al amânării aplicării pedepsei, al suspendării sub supraveghere ori al liberării condiționate se descoperă că persoana supravegheată mai săvârșise o infracțiune în timpul minorității pentru care s-a luat, chiar după expirarea acestui termen, o măsură educativă privativă de libertate, amânarea, suspendarea sau liberarea se anulează, aplicându-se în mod corespunzător dispozițiile art. 129 alin. (2)—(4) din Codul penal”.

Motivat de aceste împrejurări, s-a mai susținut că anularea liberării condiționate operează în toate situațiile, indiferent dacă infracțiunea săvârșită anterior este descoperită înainte de acordarea beneficiului liberării condiționate sau în cursul termenului de supraveghere și în considerarea evitării situațiilor în care față de aceeași persoană ar curge în paralel două termene de supraveghere, atât pentru o pedeapsă rezultantă, cât și pentru o pedeapsă componentă a acelei rezultante.

2. În opinia minoritară, exprimată de *Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Iași, Tribunalul Timiș, Tribunalul Dolj, Judecătoria Bistrița, Judecătoria Vaslui și Judecătoria Huși*, s-a apreciat că sintagma „dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării” vizează doar situațiile în care infracțiunea săvârșită anterior este descoperită până la (înainte de) acordarea beneficiului liberării condiționate, cu argumentarea, în esență, că din interpretarea strict gramaticală a textului menționat rezultă că cea de-a doua infracțiune trebuie să fi fost săvârșită înainte de liberarea condiționată și descoperită în termenul de supraveghere.

În consecință, s-a apreciat că o altă interpretare nu este permisă de textul de lege și în considerarea faptului că, dacă această infracțiune a fost descoperită înainte de acordarea liberării, organele judiciare au obligația de a proceda de la caz la caz în sensul aplicării regulilor de la concursul de infracțiuni sau recidivă cu ocazia judecării infracțiunii pentru care s-a dispus liberarea condiționată.

Ca atare, interpretarea gramaticală a dispozițiilor art. 105 alin. (1) din Codul penal, care fac referire în mod expres la infracțiuni descoperite după acordarea liberării condiționate, trebuie văzută în corelație cu exigențele art. 99 alin. (1) lit. d) și art. 100 alin. (1) lit. d) din Codul penal.

Deopotrivă, s-a reținut și în această opinie incidența Deciziei de îndrumare nr. 6/1970 a Tribunalului Suprem în raport cu „*tăcerea*” legii.

3. Tribunalul Maramureș și judecătorii din circumscripția acestuia (Sălaj, Olt, Mehedinți, Vaslui), precum și judecătorii: Brașov, Făgăraș, Zărnești, Sfântu Gheorghe, Târgu Secuiesc, Întorsura Buzăului, Gherla, Zalău, Jibou, Constanța, Mangalia, Medgidia, Hârșova, Tulcea, Târgu Cărbunești, Târgu Jiu, Motru, Novaci, Bârlad, Hârlău, Răducenii, Oravița și Moldova Nouă au comunicat exclusiv faptul că pe rolul acestor instanțe nu a fost identificată jurisprudență cu privire la chestiunea de drept supusă dezbaterii.

V. Opinia specialiștilor consultați

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată specialiștilor în drept penal opinia asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

Centrul de Cercetări în Științe Penale din cadrul Facultății de Drept a Universității de Vest din Timișoara a opinat în sensul că, în primul rând, sesizarea formulată de

Curtea de Apel Cluj privind dezlegarea chestiunii de drept ce vizează interpretarea și aplicarea art. 105 alin. (1) din Codul penal este inadmisibilă, în raport cu condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală.

În acest sens s-a arătat că primele două condiții de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală sunt îndeplinite, însă, în ceea ce privește cea de-a treia condiție, respectiv chestiunea de drept ce face obiectul sesizării să nu fi primit o rezolvare prealabilă anterioară sau printr-un recurs în interesul legii și nici să nu fi făcut obiectul unui asemenea instrument de unificare a practicii judiciare aflat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, nu este îndeplinită.

În concret, s-a arătat că nu există o hotărâre obligatorie în ceea ce privește interpretarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) din Codul penal, însă poate fi deslușită logica interpretării din lectura Deciziei nr. 42 din 13 octombrie 2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secțiunile Unite, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 204 din 31 martie 2009, prin care instanța supremă s-a preocupat de situația descoperirii în termenul de supraveghere al suspendării condiționate a două infracțiuni intenționate, dintre care una anterior, iar cealaltă ulterior rămânerii definitive a hotărârii de condamnare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Ca atare, Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că într-un asemenea caz se aplică exclusiv dispozițiile privind anularea suspendării executării pedepsei sub supraveghere (art. 85 din Codul penal anterior/art. 97 din Codul penal actual).

În continuare, s-a referit cu privire la faptul că, deși decizia invocată privește o altă instituție juridică, respectiv cea a suspendării condiționate, între suspendarea executării pedepsei sub supraveghere și liberarea condiționată există o serie de similitudini care fac posibilă aplicarea aceluiași raționament.

În consecință, criteriul de admisibilitate constând într-un anumit grad de dificultate a chestiunii de drept, dezvoltat pe cale jurisprudențială de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, nu este îndeplinit în cauză, față de reglementarea clară a textului art. 105 alin. (1) din Codul penal.

Așadar, din conținutul textului precizat și care face obiectul prezentei sesizări reies, în mod evident, două momente esențiale:

a) momentul comiterii infracțiunii ce atrage anularea liberării condiționate — infracțiunea trebuie comisă până la rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a dispus liberarea condiționată;

b) momentul descoperirii infracțiunii ce atrage anularea liberării condiționate — infracțiunea trebuie descoperită pe parcursul termenului de supraveghere al liberării condiționate.

Or, orice alte interpretări combinate presupun o adăugare la lege.

În al doilea rând, cu privire la fondul sesizării, s-a arătat că anularea liberării condiționate nu poate interveni în cazul în care infracțiunea, ce a fost comisă înainte de acordarea liberării, a fost descoperită tot înainte de acest moment, întrucât, nefiind îndeplinite condițiile prevăzute de art. 105 alin. (1) din Codul penal, instanța nu poate dispune nici anularea și nici revocarea, atât timp cât nu este vorba despre o infracțiune comisă în termenul de supraveghere.

Ca atare, beneficiul liberării condiționate nu este afectat în acest caz.

Deopotrivă, s-a arătat că o analiză a doctrinei în materia problematicii anulării liberării condiționate relevă clar poziția unanimă a autorilor în determinarea condițiilor ce atrag sancțiunea anulării liberării condiționate în sensul celor de mai sus, iar o analiză a practicii judiciare a relevat faptul că instanțele nu întâmpină dificultăți reale în identificarea sancțiunii anulării liberării condiționate în funcție de momentele indicate în cuprinsul art. 105 alin. (1) din Codul penal.

În concluzie, s-a arătat că, *în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) din Codul penal, sintagma: „pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării” vizează strict situația faptelor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite după acordarea liberării condiționate, respectiv pe parcursul termenului de supraveghere*, nereferindu-se și la infracțiunile săvârșite și descoperite anterior liberării condiționate.

Colectivul de drept penal al Facultății de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca a opinat în sensul că soluția rezidă în înțelegerea naturii juridice a anulării liberării condiționate, a mecanismului de operare, respectiv — cel mai important — în determinarea precisă a sensului noțiunii de „descoperire” a unei infracțiuni (cu referire la specificul instituției anulării liberării condiționate).

Astfel, din perspectiva naturii juridice a anulării liberării condiționate, s-a arătat că anularea liberării condiționate este o instituție-remediu, iar nu o sancțiune la adresa persoanei liberate. În cazul în care anularea liberării nu ar fi reglementată, persoana condamnată ar ajunge să execute în mod distinct pedepsele aplicate pentru două sau mai multe infracțiuni, fapt ce ar echivala cu cel mai sever sistem de sancționare posibil. Anularea liberării încearcă remedierea acestei ipoteze, permițând efectuarea operațiunilor de contopire a pedepselor și, cel puțin, conform dispozițiilor de drept substanțial, acordarea liberării din nou, termenul acordându-se de la momentul liberării inițiale, dacă sunt întrunite condițiile.

Cu referire la mecanismul anulării liberării, se arată că prezintă interes următoarele condiții: comiterea unei infracțiuni anterior acordării liberării, respectiv descoperirii acesteia pe parcursul termenului de supraveghere.

Se arată că, în timp ce momentul temporal al comiterii infracțiunii este clar determinat de legiuitor și se referă la rămânerea definitivă a hotărârii prin care s-a acordat liberarea condiționată, cheia problemei de drept ce face obiectul sesizării pare să fie sensul sintagmei „descoperirea unei infracțiuni în termenul de supraveghere”.

Referitor la momentul comiterii infracțiunii, respectiv anterior liberării condiționate, se menționează că infracțiunea care atrage anularea poate fi comisă anterior condamnării pentru infracțiunea din executarea căreia s-a dispus anularea, respectiv ulterior condamnării, anterior executării pedepsei sau în timpul executării pedepsei, între cele două infracțiuni putând exista următoarele forme de pluralitate de infracțiuni: concurs, pluralitate intermediară sau recidivă postcondamnatorie.

În primul rând, s-a arătat că **sintagma „descoperirea unei infracțiuni în termenul de supraveghere”** nu este una inedită, fiind regăsită și în dispozițiile Codului penal din 1969, în contextul anulării suspendării condiționate și sub supraveghere a executării pedepsei. Ținând cont de specificul liberării condiționate față de suspendarea condiționată sau sub supraveghere a executării pedepsei, s-a apreciat că și în prezent noțiunea de „descoperire” se referă la simpla informare — din orice sursă — a autorităților că a fost comisă o faptă prevăzută de legea penală, astfel cum rezultă din literatura de specialitate și în jurisprudența cristalizată sub imperiul Codului penal din 1969.

În al doilea rând, s-a arătat că s-a conferit sintagmei o accepțiune generală, fără a o lega de un anumit moment procesual sau de identificarea persoanei care a săvârșit fapta, tocmai pentru ca instituția să poată opera, având în vedere, pe de o parte, durata determinată a termenului de supraveghere (încercare), respectiv a faptului că instituția în sine este un remediu procesual (instanța nu a cunoscut/nu a putut ține seama de fapta anterior comisă și acum descoperită).

În al treilea rând, legat de momentul temporal al descoperirii — în termenul de supraveghere, s-a arătat că, într-o optică strictă, în toate ipotezele în care instanța a luat cunoștință despre fapta comisă anterior începerii curgerii termenului sau ulterior împlinirii acestuia nu s-ar mai subsuma anulării, deoarece într-o interpretare *per a contrario* reiese că fapta nu este „descoperită” în termenul de supraveghere.

Legat de descoperirea ulterioară împlinirii termenului nu există discuții, însă soluția trebuie privită nuanțat în contextul posibilei descoperiri a faptei chiar anterior începerii curgerii termenului de supraveghere. Astfel, s-a arătat că, în cazul infracțiunilor în raport cu care urmărirea penală a fost începută *in rem*, s-a dispus în continuare efectuarea urmăririi penale față de persoana în cauză, s-a pus în mișcare acțiunea penală ori s-a pronunțat chiar o hotărâre în primă instanță, odată ce o hotărâre judecătorească de condamnare rămâne definitivă ulterior acordării liberării, va fi incidentă anularea acesteia, sub rezerva întrunirii celorlalte condiții.

S-a concluzionat că, *în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) din Codul penal, sintagma „dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării” vizează și situația faptelor săvârșite și descoperite anterior liberării condiționate, în măsura în care pentru aceste fapte nu a fost pronunțată o hotărâre definitivă de condamnare anterior dispunerii liberării condiționate prin hotărâre definitivă.*

VI. Punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție este în sensul că dispozițiile

art. 105 alin. (1) din Codul penal sunt incidente în cazul în care s-a descoperit, pe parcursul termenului de supraveghere sau anterior liberării condiționate, că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării condiționate.

Prioritar, s-a argumentat că această chestiune de drept supusă dezlegării poate fi soluționată numai prin interpretarea corelată a trei dispoziții legale în materia liberării condiționate, respectiv prin interpretarea art. 100 alin. (1) lit. d), art. 105 alin. (1) și art. 106 din Codul penal.

Prin urmare, examinarea dispozițiilor invocate, în succesiunea lor, a relevat următoarele aspecte: condiționând beneficiul liberării de convingerea instanței că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate, conform art. 100 alin. (1) lit. d) din Codul penal, legiuitorul pornește de la premisa că descoperirea săvârșirii unei infracțiuni de către persoana condamnată, înainte de soluționarea cererii de liberare, împiedică acordarea liberării condiționate.

Descoperirea săvârșirii unei infracțiuni de către persoana condamnată este incompatibilă cu convingerea instanței că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate și, în consecință, cu acordarea liberării condiționate.

Prin urmare, în principiu, dacă s-a descoperit că persoana condamnată a mai săvârșit o infracțiune, instanța nu poate acorda liberarea condiționată, întrucât nu este îndeplinită condiția prevăzută în art. 100 alin. (1) lit. d) din Codul penal.

În continuare, a arătat că, în ipoteza în care instanța a acordat liberarea condiționată, deși la momentul soluționării cererii de liberare se descoperise că persoana condamnată a mai săvârșit o infracțiune (de exemplu, instanța nu a cunoscut că persoana condamnată a mai săvârșit o infracțiune), art. 105 alin. (1) din Codul penal este incident, întrucât, din punctul de vedere al rațiunilor pentru care se dispune anularea liberării condiționate, persoana cu privire la care s-a descoperit anterior curgerii termenului de supraveghere că mai săvârșise o infracțiune și persoana cu privire la care s-a descoperit pe parcursul termenului de supraveghere că mai săvârșise o infracțiune se află în situații identice: în principiu, niciuna dintre aceste persoane nu îndeplinește condițiile liberării condiționate.

Ca atare, Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul instanței supreme a opinat că formularea „*dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării*” are rolul de a stabili un termen-limită constând în expirarea termenului de supraveghere până la care descoperirea că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune anterior liberării are aptitudinea de a determina anularea liberării condiționate. În acest sens, dacă se descoperă, după expirarea termenului de supraveghere, că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune anterior liberării, anularea liberării condiționate nu poate fi dispusă, întrucât se produce efectul definitiv al liberării condiționate, conform art. 106 din Codul penal.

VII. Punctul de vedere exprimat de Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția judiciară este în sensul admiterii sesizării și, în temeiul art. 475—477 din Codul de procedură penală, al pronunțării unei decizii prin care chestiunea de drept supusă dezlegării să primească următoarea rezolvare: „*dispozițiile art. 105 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt incidente și în situația în care, anterior liberării condiționate, s-a descoperit că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării condiționate*”.

În argumentare s-a făcut trimitere la natura juridică a anulării suspendării condiționate a executării pedepsei, reflectată în considerentele Deciziei nr. 42 din 13 octombrie 2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secțiile Unite, pronunțată cu ocazia soluționării recursului în interesul legii, care a statuat următoarele: „*constituie un remediu procesual având ca scop desființarea dispoziției de suspendare atunci când aceasta este lovită, ab initio, de un viciu esențial, fiind impusă de necesitatea ca soluția să fie conformă cu realitatea obiectivă și să se înlăture o situație contrară adevărului, ce nu își găsește justificare cât timp există o perseverență a inculpatului de a săvârși fapte penale de natură a duce la revocarea suspendării condiționate*”.

Ca atare, s-a apreciat că aceste considerente se regăsesc pe deplin și în privința anulării liberării condiționate prevăzute de art. 105 alin. (1) din Codul penal, atât prin prisma naturii juridice, de măsură remediu, cât și prin prisma identității de regim juridic aplicabil, respectiv îndepărtarea beneficiului acordat din cauza conduitei condamnatului anterioare liberării condiționate.

Prin urmare, s-a susținut că anularea liberării condiționate reprezintă o soluție prevăzută de legiuitor pentru remedierea situației în care instanța nu a avut cunoștință/nu a putut să țină cont de antecedentele penale ale condamnatului la momentul dispunerii liberării condiționate, întrucât descoperirea săvârșirii unei noi infracțiuni de către persoana condamnată este incompatibilă cu acordarea liberării condiționate, conform art. 100 lit. d) din Codul penal.

În continuare, a învederat că termenul de supraveghere a liberării condiționate este definit atât de art. 100 alin. (6) din Codul penal, reprezentând intervalul cuprins între data liberării condiționate și data împlinirii pedepsei, cât și de art. 2 lit. b) din Legea nr. 253/2013 privind executarea pedepselor, a măsurilor educative și a altor măsuri neprivative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, care oferă o definiție legală a acestui termen, respectiv *intervalul de timp în care persoana față de care s-a dispus liberarea condiționată trebuie să respecte obligațiile ori măsurile de supraveghere dispuse de instanță în sarcina sa*.

Ca atare, s-a apreciat că scopul acestor dispoziții este similar cu cel al termenului de încercare al suspendării condiționate a executării pedepsei, despre care doctrina a arătat că reprezintă o perioadă de verificare a conduitei condamnatului, spre a se vedea dacă încrederea ce i s-a acordat a fost sau nu îndreptățită

și pentru a se vedea dacă cel condamnat poate beneficia de efectele definitive ale suspendării.

Prin urmare, interpretarea art. 105 alin. (1) din Codul penal, referitoare la sintagma ca infracțiunea „*să fie descoperită pe parcursul termenului de supraveghere*”, conduce la concluzia că legiuitorul a instituit un termen-limită până la care infracțiunea trebuie descoperită, aceasta putând avea loc chiar înainte ca hotărârea prin care s-a dispus liberarea condiționată să rămână definitivă.

S-a mai arătat că, pe de altă parte, concluzia de mai sus se desprinde și din interpretarea normelor care guvernează efectele liberării condiționate, prevăzute de art. 106 din Codul penal.

Astfel, efectele definitive ale liberării condiționate se produc de la data expirării termenului de supraveghere, pedeapsa considerându-se executată, conform art. 106 din Codul penal, în cazul în care nu s-a dispus revocarea liberării condiționate și nu s-a descoperit o cauză de anulare a acesteia.

Or, cauza de anulare este reprezentată de faptul că persoana liberată condiționat a mai săvârșit o infracțiune înainte de pronunțarea hotărârii prin care s-a dispus liberarea condiționată, iar descoperirea acestuia fapt până la expirarea termenului de supraveghere împiedică producerea efectului definitiv al liberării condiționate.

VIII. Examenul jurisprudenței în materie

1. **Jurisprudența națională relevantă**

În materialul transmis de curțile de apel au fost identificate mai multe hotărâri judecătorești prin care instanțele au pronunțat hotărâri în sensul primei opinii evidențiate în cauză.

2. **Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție**

2.1. Din perspectiva deciziilor obligatorii, menite să asigure unificarea practicii judiciare, nu au fost identificate hotărâri direct relevante în problema de drept analizată.

2.2. În ceea ce privește deciziile de speță, documentarea prealabilă întocmirii raportului nu a permis identificarea unor hotărâri judecătorești în care instanța supremă să fi examinat explicit chestiunea de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

3. **Jurisprudența Curții Constituționale**

Nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept analizată.

IX. **Jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului**

Nu au fost identificate decizii relevante în problema de drept analizată.

X. **Dispoziții legale incidente**

Codul penal:

Art. 100. — Condițiile liberării condiționate în cazul pedepsei închisorii

(1) Liberarea condiționată în cazul închisorii poate fi dispusă, dacă:

a) *cel condamnat a executat cel puțin două treimi din durata pedepsei, în cazul închisorii care nu depășește 10 ani, sau cel puțin trei pătrimi din durata pedepsei, dar nu mai mult de 20 de ani, în cazul închisorii mai mari de 10 ani;*

b) *cel condamnat se află în executarea pedepsei în regim semideschis sau deschis;*

c) *cel condamnat a îndeplinit integral obligațiile civile stabilite prin hotărârea de condamnare, afară de cazul când dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească;*

d) *instanța are convingerea că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate.*

(2) *În cazul condamnatului care a împlinit vârsta de 60 de ani, se poate dispune liberarea condiționată, după executarea efectivă a jumătate din durata pedepsei, în cazul închisorii ce nu depășește 10 ani, sau a cel puțin două treimi din durata pedepsei, în cazul închisorii mai mari de 10 ani, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute în alin. (1) lit. b)—d).*

(3) În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în alin. (1) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin jumătate din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin două treimi, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

(4) În calculul fracțiunilor de pedeapsă prevăzute în alin. (2) se ține seama de partea din durata pedepsei ce poate fi considerată, potrivit legii, ca executată pe baza muncii prestate. În acest caz, liberarea condiționată nu poate fi dispusă înainte de executarea efectivă a cel puțin o treime din durata pedepsei închisorii, când aceasta nu depășește 10 ani, și a cel puțin jumătate, când pedeapsa este mai mare de 10 ani.

(5) Este obligatorie prezentarea motivelor de fapt ce au determinat acordarea liberării condiționate și atenționarea condamnatului asupra conduitei sale viitoare și a consecințelor la care se expune, dacă va mai comite infracțiuni sau nu va respecta măsurile de supraveghere ori nu va executa obligațiile ce îi revin pe durata termenului de supraveghere.

(6) Intervalul cuprins între data liberării condiționate și data împlinirii duratei pedepsei constituie termen de supraveghere pentru condamnat.

Art. 105. — Anularea liberării condiționate

(1) Dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării, pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii chiar după expirarea acestui termen, liberarea se anulează, aplicându-se, după caz, dispozițiile privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară.

(2) În cazul în care, în raport de pedeapsa rezultată, sunt îndeplinite condițiile prevăzute în art. 99 sau art. 100, instanța poate acorda liberarea condiționată. Dacă s-a dispus liberarea, termenul de supraveghere se calculează de la data acordării primei liberări.

(3) Când, după anulare, instanța dispune executarea pedepsei rezultante, partea din durata pedepsei complementare a interzicerii exercitării unor drepturi neexecutată la data anulării liberării se va executa după executarea pedepsei închisorii.

Art. 106. — Efectele liberării condiționate

În cazul în care condamnatul nu a săvârșit o nouă infracțiune descoperită până la expirarea termenului de supraveghere, nu s-a dispus revocarea liberării condiționate și nu s-a descoperit o cauză de anulare, pedeapsa se consideră executată.

XI. Opinia judecătorului-raportor

Opinia judecătorului-raportor este în sensul admiterii sesizării formulate de Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori în Dosarul nr. 1.241/242/2017 și al stabilirii faptului că sintagma „dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării” vizează atât situația infracțiunilor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite după acordarea liberării condiționate, până la împlinirea termenului de supraveghere, cât și situația infracțiunilor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite anterior liberării condiționate.

În argumentarea acesteia, realizând o analiză a sintagmelor „descoperirea unei infracțiuni” și „pe parcursul termenului de supraveghere” prin intermediul interpretării sistematice și teleologice a dispozițiilor art. 105 din Codul penal, raportat la ansamblul normelor care reglementează individualizarea pedepselor și ținând seama de scopul liberării condiționate, judecătorul-raportor a reținut, în esență, că voința legiuitorului nu a fost aceea de a limita momentul de început al descoperirii săvârșirii infracțiunii la data acordării liberării condiționate, ci aceea de a stabili un termen-limită până la care infracțiunea trebuie descoperită. Astfel, s-a opinat că, în raport cu rațiunea anulării liberării condiționate prin prisma efectelor acestei

instituții de drept penal, relevanță prezintă descoperirea infracțiunii săvârșite de către persoana condamnată până la împlinirea duratei termenului de supraveghere.

XII. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

Cu privire la admisibilitatea sesizării:

În conformitate cu dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

Ca urmare, admisibilitatea sesizării formulate în procedura pronunțării unei hotărâri prealabile este condiționată de îndeplinirea cumulativă a următoarelor cerințe:

— instanța care a formulat întrebarea, din categoria instanțelor anterior enumerate, să fie investită cu soluționarea cauzei în ultimul grad de jurisdicție;

— soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării;

— problema de drept supusă analizei să nu fi primit o rezolvare anterioară printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și să nu facă obiectul unui asemenea recurs în curs de soluționare.

În speță, sunt îndeplinite toate cerințele cumulative anterior enunțate.

Curtea de Apel Cluj este investită, în Dosarul nr. 1.241/242/2017, cu soluționarea apelurilor declarate de Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Judecătoria Huedin și apelanții-inculpați P.I.R. și N.D. împotriva Sentinței penale nr. 203 din 5 iulie 2019, pronunțată de Judecătoria Huedin.

Rezolvarea dată chestiunii de drept expuse în încheierea de sesizare este susceptibilă a avea consecințe juridice directe asupra modului de soluționare a fondului cauzei, în condițiile în care la stabilirea pedepsei rezultante instanța de apel trebuie să țină seama și de pedeapsa din a cărei executare inculpatul a fost liberat condiționat, iar liberarea condiționată se impune sau nu a fi anulată.

În fine, din verificările efectuate a rezultat că problema de drept ce face obiectul sesizării nu a primit o rezolvare anterioară printr-o hotărâre prealabilă sau printr-o decizie de recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea recurs, aflat în curs de soluționare.

În consecință, sesizarea este admisibilă, întrunind condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală.

Cu privire la fondul chestiunii de drept:

Problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări se rezumă, în esență, la a stabili dacă sintagma „pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării” vizează strict situația faptelor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite după acordarea liberării condiționate, respectiv pe parcursul termenului de supraveghere sau vizează și situația faptelor săvârșite și descoperite anterior liberării condiționate.

Așadar, prezenta cauză are ca premisă factuală necesară stabilirea înțelesului sintagmei „pe parcursul termenului de supraveghere”, precum și al sintagmei „descoperirea unei infracțiuni”.

În aceste coordonate, Înalta Curte reține, sub un prim aspect, că *liberarea condiționată este un mijloc judiciar de individualizare a pedepsei în cursul executării acesteia*, fiind reglementată în titlul III privind „Pedepsele” din Codul penal, capitolul V referitor la „Individualizarea pedepselor”, în secțiunea a 6-a denumită „Liberarea condiționată”, art. 99—106. Decizia de acordare a liberării condiționate, de revocare sau de anulare a acesteia este de competență exclusivă a instanței de judecată, iar soluția instanței care se pronunță asupra liberării condiționate depinde de hotărârea judecătorească anterioară, prin care s-a aplicat pedeapsa din a cărei executare ar urma să se producă liberarea. Prin urmare, orice schimbare, modificare a acestei pedepse, în condițiile prevăzute de lege, antrenează și reevaluarea hotărârii ce privește liberarea condiționată.

O schimbare sau modificare a pedepsei intervine atunci când, după acordarea liberării condiționate, cel condamnat a săvârșit o nouă infracțiune, descoperită în termenul de supraveghere și pentru care s-a pronunțat pedeapsa închisorii ori atunci când pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată a mai săvârșit o infracțiune până la acordarea liberării condiționate, pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii. În aceste situații intervine revocarea sau anularea liberării condiționate a pedepsei, fiind aplicabile dispozițiile de la recidivă și pluralitatea intermediară, în cazul revocării liberării condiționate, respectiv dispozițiile de la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitatea intermediară, în cazul anulării liberării condiționate.

Anularea liberării condiționate, prevăzută de art. 105 din Codul penal, este o reglementare nou-introdusă, fiind fundamentată pe considerente care privesc funcționarea instituției în raport cu natura și finalitățile sale. Aceasta nu are corespondent în Codul penal din 1969, însă, alături de revocare, constituie consecința săvârșirii unei infracțiuni de către persoana condamnată și împiedică producerea efectelor definitive ale liberării condiționate.

Referitor la natura juridică a anulării liberării condiționate, în doctrină (I. Molnar, în G.A. Antoniu, T. Toader — coordonatori, „Explicațiile Noului Cod penal”, vol. II, Editura Universul Juridic, București, 2015, p. 270) s-a arătat că aceasta reprezintă *instrumentul juridic necesar pentru remedierea situațiilor în care liberarea condiționată a fost acordată neîntemeiat*, instanța neavând acces la toate informațiile relevante și care ar fi constituit un impediment pentru acordarea liberării condiționate.

În același sens a statuat și *Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiunile Unite, în Decizia nr. 42/2008*, pronunțată în recurs în interesul legii, cu referire la anularea suspendării condiționate a executării pedepsei. În cuprinsul acestei decizii s-a menționat că „anularea, intervenind datorită unei cauze anevoare, preexistente suspendării condiționate a executării pedepsei și săvârșirii unei noi infracțiuni în termenul de încercare, sancționează tocmai neîndeplinirea condițiilor în care aceasta putea fi dispusă.” S-a mai arătat, în consecință, că „anularea suspendării condiționate a executării pedepsei constituie un remediu procesual având ca scop desființarea dispoziției de suspendare atunci când aceasta este lovită, *ab initio*, de un viciu esențial, fiind impusă de necesitatea ca soluția să fie conformă cu realitatea obiectivă și să se înlăture o situație contrară adevărului, ce nu își găsește justificare cât timp există o perseverență a inculpatului de a săvârși fapte penale de natură a duce la revocarea suspendării condiționate”.

Între suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei și liberarea condiționată există o serie de similitudini, ambele fiind modalități de individualizare judiciară a executării pedepsei, ambele presupunând o supraveghere a persoanei condamnate pe parcursul unei perioade de timp denumite termen de supraveghere, precum și sancțiunea revocării în cazul săvârșirii unei infracțiuni pe parcursul termenului de supraveghere ori

sancțiunea anulării, în cazul în care se descoperă că cel condamnat mai săvârșise o infracțiune înainte de pronunțarea hotărârii prin care s-a dispus suspendarea sau liberarea.

Prin urmare, considerentele reținute în decizia sus-menționată cu privire la instituția anulării suspendării condiționate sunt de actualitate și pot fi reținute cu privire la instituția anulării liberării condiționate.

Anularea liberării condiționate reprezintă astfel hotărârea instanței de judecată care nu a cunoscut că infractorul mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării, pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii chiar după expirarea termenului de supraveghere, situație în care instanța de judecată va anula măsura de individualizare și va stabili o nouă pedeapsă, potrivit dispozițiilor de la concursul de infracțiuni, recidivă și pluralitatea intermediară.

Art. 105 alin. (1) din Codul penal prevede imperativ că, dacă cel liberat condiționat a mai săvârșit o infracțiune anterior liberării condiționate, infracțiune care a fost descoperită pe parcursul termenului de supraveghere și pentru care i s-a aplicat pedeapsa închisorii chiar după expirarea acestui termen, liberarea condiționată se anulează. Constatarea nulității este de competența instanței de judecată care judecă sau a judecat în primă instanță infracțiunea săvârșită de cel liberat condiționat înainte de acordarea liberării condiționate, astfel cum rezultă din prevederile art. 588 alin. (1) din Codul de procedură penală.

Condițiile pentru a se dispune anularea condiționată, prevăzute de art. 105 alin. (1) din Codul penal, sunt următoarele:

1. persoana condamnată să mai fi săvârșit o infracțiune anterior acordării liberării condiționate;
2. infracțiunea să fie descoperită pe parcursul termenului de supraveghere;
3. pentru infracțiunea săvârșită până la acordarea liberării condiționate să se aplice pedeapsa închisorii, chiar după expirarea termenului de supraveghere.

Momentul săvârșirii infracțiunii este determinat de legiuitor, prin stabilirea unei limite temporale, respectiv *până la* momentul la care a rămas definitivă hotărârea prin care s-a acordat liberarea condiționată. Astfel, este necesar ca persoana condamnată să fi săvârșit o infracțiune anterior condamnării la pedeapsa din a cărei executare s-a dispus liberarea condiționată ori ulterior condamnării, anterior începerii executării pedepsei sau în timpul executării acesteia. În aceste situații, între infracțiunea pentru care s-a aplicat pedeapsa din executarea căreia persoana condamnată a fost liberată condiționat și infracțiunea săvârșită până la acordarea liberării pot exista următoarele forme de pluralitate de infracțiuni: concurs, pluralitatea intermediară sau recidivă postcondamnatorie.

Pentru determinarea *momentului descoperirii infracțiunii* care atrage anularea liberării condiționate este necesar a stabili înțelesul sintagmei „pe parcursul termenului de supraveghere”, precum și pe cel al sintagmei „descoperirea unei infracțiuni”.

Înțelesul *sintagmei „descoperirea unei infracțiuni”* este, și în cazul anulării liberării condiționate, acela dat de doctrina și de jurisprudența cristalizată sub imperiul Codului penal din 1969, în cadrul analizei anulării suspendării condiționate și sub supraveghere a executării pedepsei, anume acela de luare la cunoștință de către autoritățile competente să cerceteze infracțiunea, să îl identifice pe făptuitor și să ia măsuri pentru tragerea la răspundere penală a acestuia (Ș. Daneș, V. Papadopol, „Individualizarea judiciară a pedepselor”, ediția a II-a, Editura Juridică, București, p. 331), cu precizarea că se referă la o infracțiune săvârșită anterior acordării liberării condiționate.

Totodată, se observă că sintagma „descoperirea unei infracțiuni” nu a fost raportată la un anumit moment procesual, însă, pentru ca anularea liberării condiționate să opereze, este

necesar să se descopere până la împlinirea duratei pedepsei că persoana condamnată a săvârșit această infracțiune. În acest mod se asigură stabilitatea situațiilor juridice definitiv câștigate, astfel că infracțiunile descoperite ulterior împlinirii termenului de supraveghere nu vor mai determina anularea liberării condiționate, pedepsele aplicate pentru acestea fiind executate separat.

În ceea ce privește *sintagma* „pe parcursul termenului de supraveghere” trebuie menționat că art. 100 alin. (6) din Codul penal definește termenul de supraveghere pentru condamnat ca fiind „intervalul cuprins între data liberării condiționate și data împlinirii duratei pedepsei”.

Astfel, într-o interpretare strict gramaticală a art. 105 alin. (1) din Codul penal, *sintagma* „pe parcursul termenului de supraveghere” vizează infracțiunile săvârșite de persoana condamnată până la data liberării condiționate, *descoperite între data liberării condiționate și data împlinirii pedepsei*, situație în care liberarea condiționată se anulează.

Înalta Curte notează însă faptul că, prin raportare la ansamblul normelor care reglementează individualizarea pedepselor și ținând seama de scopul liberării condiționate, într-o interpretare sistematică și teleologică a art. 105 alin. (1) din Codul penal, *sintagma* „pe parcursul termenului de supraveghere” vizează infracțiunile săvârșite de persoana condamnată până la data liberării condiționate, *descoperite cel mai târziu până în momentul expirării termenului de supraveghere*, situație în care liberarea condiționată se anulează.

Dacă la momentul analizării îndeplinirii condițiilor pentru liberarea condiționată instanța competentă avea date despre săvârșirea de către persoana condamnată a unei infracțiuni anterior acestui moment, putea ține cont de aceasta doar dacă ar fi fost constatată într-o hotărâre judecătorească de condamnare, rămasă definitivă, cunoscută de către instanța competentă să dispună liberarea condiționată. Numai în această situație instanța de judecată, care analiza îndeplinirea condițiilor pentru liberarea condiționată, ar fi putut constata că nu sunt îndeplinite condițiile pentru liberarea condiționată.

Dacă la data acordării liberării condiționate pentru infracțiunea săvârșită de către persoana condamnată anterior acestui moment a fost începută urmărirea penală *in rem*, s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale față de persoana condamnată, s-a pus în mișcare acțiunea penală ori s-a pronunțat o hotărâre în primă instanță, este evident că infracțiunea a fost descoperită de către autorități, însă nu poate fi avută în vedere la analiza îndeplinirii condițiilor pentru acordarea liberării condiționate, întrucât operează prezumția de nevinovăție. În aceste situații, instanța care judecă infracțiunea săvârșită de persoana condamnată anterior acordării liberării condiționate va putea dispune anularea liberării condiționate, dacă sunt îndeplinite și celelalte condiții prevăzute de art. 105 alin. (1) din Codul penal.

Totodată, este însă posibil ca, din diferite motive, infracțiunile săvârșite de persoana condamnată până la data liberării condiționate să fi fost descoperite anterior acordării liberării condiționate, dar să nu fi ajuns la cunoștința instanței de judecată, astfel încât să poată fi avute în vedere la analiza îndeplinirii condițiilor pentru acordarea liberării condiționate.

Analizând condițiile liberării condiționate prevăzute de art. 99 alin. (1) lit. d) și art. 100 alin. (1) lit. d) din Codul penal, Înalta Curte constată că liberarea condiționată în cazul detențiunii pe viață și în cazul pedepsei închisorii poate fi dispusă, dacă instanța are convingerea că persoana condamnată s-a îndreptat și s-a reintegrat în societate. Or, dacă la momentul acordării

liberării condiționate s-ar fi cunoscut faptul că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acel moment, atunci instanța ar fi avut posibilitatea să își formeze convingerea că persoana condamnată nu s-a îndreptat, având în vedere întreaga activitate infracțională desfășurată de aceasta. Totodată, în cadrul procedurii de acordare a liberării condiționate, astfel cum rezultă din dispozițiile art. 97 alin. (3) lit. d) și e) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, se ține seama de conduita persoanei condamnate și de antecedentele sale penale.

Având în vedere *relevanța descoperirii infracțiunii săvârșite de către persoana condamnată până la împlinirea duratei termenului de supraveghere*, iar nu de la data acordării liberării condiționate, în raport cu rațiunea anulării liberării condiționate prin prisma efectelor acestei instituții de drept penal, Înalta Curte apreciază că voința legiuitorului nu a fost aceea de a limita momentul de început al descoperirii săvârșirii infracțiunii la data acordării liberării condiționate.

În practică, din diferite motive, infracțiunea care a fost descoperită anterior datei liberării condiționate nu a ajuns și la cunoștința autorităților judiciare care au analizat și judecat liberarea condiționată și nu există nicio rațiune pentru care să nu fie aplicabile dispozițiile art. 105 alin. (1) din Codul penal cu ocazia judecării infracțiunii care atrage liberarea, scopul anulării liberării condiționate fiind acela de a remedia situațiile în care liberarea condiționată a fost acordată neîntemeiat condamnatului care, pe nedrept, a fost liberat condiționat. Totodată, anularea liberării condiționate tinde la remedierea situației în care persoana condamnată ar ajunge să execute în mod distinct pedepsele aplicate pentru două sau mai multe infracțiuni.

Așa cum s-a menționat mai sus, anularea liberării condiționate este *un instrument juridic necesar pentru remedierea situațiilor în care liberarea condiționată a fost acordată fără să fi fost îndeplinite condițiile în care putea fi dispusă*.

Văzând rațiunea și mecanismul anulării liberării condiționate, necesitatea ca persoana condamnată să execute în aceeași modalitate pedepsele aplicate pentru pluralitatea de infracțiuni, în contextul aplicării unei pedepse potrivit dispozițiilor privitoare la concursul de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară, Înalta Curte apreciază că *sintagma* „pe parcursul termenului de supraveghere” din cuprinsul art. 105 alin. (1) din Codul penal trebuie interpretată în sensul stabilirii unei limite temporale, a unui termen-limită până la care infracțiunea trebuie descoperită, respectiv *până la împlinirea termenului de supraveghere*.

Acesta este și sensul dat de legiuitor în mod explicit în art. 106 din Codul penal, referitor la efectele liberării condiționate, care prevede că „*în cazul în care condamnatul nu a săvârșit o infracțiune descoperită până la expirarea termenului de supraveghere, nu s-a dispus revocarea liberării condiționate și nu s-a descoperit o cauză de anulare, pedeapsa se consideră executată*”. În acest text de lege, care prevede condițiile în care pedeapsa se consideră executată, legiuitorul nu mai utilizează *sintagma* „infracțiunea descoperită în termenul de supraveghere” sau „pe parcursul termenului de supraveghere”, ci utilizează *sintagma* „până la expirarea termenului de supraveghere”, cu referire la momentul până la care trebuie să fi fost descoperită infracțiunea săvârșită de persoana condamnată care a fost liberată condiționat și care ar fi atras fie revocarea, fie anularea liberării condiționate, în funcție de momentul săvârșirii infracțiunii.

Pentru considerentele mai sus arătate, Înalta Curte va admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori, în Dosarul nr. 1.241/242/2017, și va stabili că sintagma „dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării” vizează atât situația infracțiunilor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite după acordarea liberării condiționate, până la împlinirea termenului de supraveghere, cât și situația infracțiunilor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite anterior liberării condiționate.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori, în Dosarul nr. 1.241/242/2017, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Dacă în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) din Codul penal, sintagma: «dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării» vizează strict situația faptelor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite după acordarea liberării condiționate, respectiv pe parcursul termenului de supraveghere sau vizează și situația faptelor săvârșite și descoperite anterior liberării condiționate.”

Stabilește că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 105 alin. (1) din Codul penal, sintagma „dacă pe parcursul termenului de supraveghere se descoperă că persoana condamnată mai săvârșise o infracțiune până la acordarea liberării” vizează atât situația infracțiunilor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite după acordarea liberării condiționate, până la împlinirea termenului de supraveghere, cât și situația infracțiunilor săvârșite anterior liberării condiționate și descoperite anterior liberării condiționate.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 28 aprilie 2020.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE
ȘI JUSTIȚIEjudecător **DANIEL GRĂDINARU**Magistrat-asistent,
Cezarina Moraru

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948493 246589